

Μ.Ι. Γεδών
: Πατριάρχης
Παναγίας
Κηπ. 1887

τοῦ θείου λόγου διδασκαλίας ὧν, εὐπροσήμερος καὶ φιλόπτω-
χος, μνήμην κατέλιπεν ἀρίστου ποιμένος, γράψας μάλιστα
καὶ «κανονικάς διατάξεις³⁹⁴». Ὁ ἱερός Κοσμάς ὠνόμασε «πρω-
τον» τοῦ ὅρου Λάτρου τὸν ἐν ὁσίοις Χριστόδουλον, κτίτο-
ρα τῆς ἐν Πάτμῳ μονῆς Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου³⁹⁵.

(1075-1084)

Ἐπὶ τοῦ Κοσμά, κατὰ πᾶσαν πιθανότητα, Νικηφόρος ὁ
Βοτανειάτης ὁ αὐτοκράτωρ κατήργησε τὴν μητροπολιτικὴν
ἀξίαν τοῦ ἐπισκόπου Μαδύτου, ὁρίσας ὅπως μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ τηλικαῦτα ἀρχιερατεύοντος ἐν Μαδύτῳ ἐπιστραφῇ
τῇ μητροπόλει Ἡρακλείας ἢ ἀπ' αὐτῆς ἀποσπασθεῖσα πρό-
τερον καὶ εἰς τιμὴν μητροπόλεως ἀναβιβασθεῖσα Μάδουτος.
Συγχρόνως διὰ χρυσοβούλλου τοῦ αὐτοῦ Νικηφόρου ἐπεκυ-
ρώθησαν τὰ προηγούμενα χρυσόβουλλα τῶν αὐτοκρατόρων
Λέοντος καὶ Ἀλεξάνδρου, Ῥωμανοῦ, Χριστοφόρου καὶ Κων-
σταντίνου καὶ Νικηφόρου τοῦ Φωκά, καθ' ἃ ἡ ἀρχιεπισκο-
πὴ Πατρῶν προὐδιδάσθη εἰς μητροπολιν, ἔχουσα τρεῖς ἐ-
πισκοπὰς: Μεθώνης, Λακεδαιμόνος καὶ Σαρσοκορώνης³⁹⁶.

Ὁ χρονογράφος Ἐφραίμης, ὁ τὸν ἀείμνηστον Κηρου-
λάριον ἓνα τῶν εὐπατριδῶν καὶ μοναχῶν καὶ «θερμουργὸν
ἄνδρα, τῶν νόμων ὑπερόπτην ἀποκαλέσας³⁹⁷», ὁ τὸν Λειχού-
δην κρίνων «σπουδαῖον ὄντως, εὐλαβῇ, Θεῷ φίλον», ὁ τὸν

394. Ἰωάννου μητροπολίτου Ῥωσσίας ἐπιστολὴ πρὸς Κλήμεντα πᾶπαν
Ῥώμης· ἐκδιδόντος Σαφοκλέους Κ. Οἰκονόμου· σελ. 8'.

395. βλέπε Ἀκολουθίαν ὁσίου Χριστοδούλου, κατὰ τὴν ὑπὸ πᾶσαν
ἐπιμὴν ἀρίστην ἔκδοσιν, ἣν εἰς φῶς ἤνεγκεν ἐν Ἀθήναις τῷ 1884 ὁ ἐκ τῆς
ἐν Πάτμῳ μονῆς ἱεροδιάκονος Κύριλλος Βοΐνης, σελ. 70, καὶ σελ. 120,
ἐνθα καλεῖ «ἀρχιμανδρίτην» τοῦ Λάτρου.

396. Νικολάου πατριάρχου σημείωμα πρὸς Ἀλέξιον Κομνηνόν· τόμ.
Ε' τοῦ Συντάγματος τῶν ἱερῶν Κανόνων, σελ. 72.

397. Ἡ κρίσις οὐχὶ τσοῦτον κολακευτικὴ, ἀποδιδρυμένη ὑπὸ τοῦ Ἐ-
φραιμίου καὶ τῷ ἐπὶ Θεοδώρου Λασκάρεως εἰς Κωνσταντινούπολιν στα-
λέντι παπικῷ λεγάτῳ Πελαγίῳ κατάλογος αὐτοκρατόρων· σελ. 7431.

ἐν τῇ μονῇ τοῦ Ἀγγορίου, κειμένη τότε δεξιόθεν τῷ τὸν Βόσπορον ἀναπλέοντι. Ἀγνωστον πότε κατετάχθη ἐν τοῖς ἁγίοις καὶ κατὰ τίνα ἡμέραν ἦγεν ἡ Ἐκκλησία τὴν μνήμην αὐτοῦ³⁹².

1075—1081.

103. ΚΟΣΜΑΣ Α΄.

Κοσμάς ὁ Ἱεροσολυμίτης λεγόμενος, ὑπέργηρος, ἐννενηκοντούτης, ὡς ἐλέγετο, ἐκλήθη ὡς ἀνέλθῃ τὸν οἰκουμένικόν θρόνον τῇ 2 αὐγούστου τοῦ 1075. Ἐξ Ἀντιοχείας, ὡς εἰκάζω, καταγόμενος, ἀπὸ δὲ τῆς ἁγίας Πόλεως ἀφικόμενος εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἐτιμᾶτο λίαν ὑπὸ τοῦ Μιχαὴλ τοῦ Δούκα διὰ τὴν ἀρετὴν αὐτοῦ, μονάζων οὐ μακρὰν τῶν Βλαχερνῶν διαμένων ἀπὸ τίνος ἐν τῇ πρωτεύουσῃ τοῦ κράτους, ἐκλήθη εἰς διαδοχὴν τοῦ Σιφυλίνου, τιμώμενος ὑπὸ πάντων διὰ τὴν ἀπλότητα τῶν ἡθῶν. Ἀγευστος παιδείας, καὶ τῆς ἐπιστήμης τοῦ ποιμένου ἀπειρος τυγχάνων, ἀλλὰ καὶ ἀπαρεσκόμενος τῇ διοικήσει τῶν κοινῶν πραγμάτων, καὶ τὴν διόρθωσιν αὐτῶν ἀπελπίσας, ἀποτίθησι τὴν ἀρχὴν τῇ 8 μαΐου 1081, μετὰ τὴν λειτουργίαν. ἦν ἐτέλεσεν ἐν τῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου ἐν τῷ Ἑβδόμῳ. «τῇ τῶν κοινῶν πραγμάτων μεταχειρίσει ἀπαρεσκόμενος — γράφει περὶ τοῦ Κοσμά ὁ Ζωναρᾶς — καὶ ἀπειγνικῶς τὴν διόρθωσιν, τῷ ὑπὲρ τῆ «ἄρον» εἰπὼν «τὸ ψαλτήριον, καὶ συνέπου μοι», τῆς Ἐκκλησίας ὑπανεχώρησε· καὶ πολλὰ παρὰ τῶν κρατούντων παρακληθεὶς οὐχ ὑπενόστησεν». Ἀπεβίωσεν ἐν τῇ μονῇ τοῦ Καλλίου, κειμένη ἐν Κωνσταντινουπόλει³⁹³.

Ὁ πατριάρχης Κοσμάς χειροτονήσας ἀπέστειλε τῷ 1080 μητροπολίτην Ῥωσσίας τὸν πολυμαθέστατον καὶ πλήρη χριστιανικῶν ἀρετῶν ἑλληνα Ἰωάννην, ὅστις ζηλωτὴς τῆς

392. Ταῦτα κατὰ τὸν παρὰ Fischeri κατάλογον.

393. Anselmi Bandurii Annotationes. Ζωναρᾶς: Ἄνω Κομνηνή.